

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIUS**

P A Ž Y M A
**DĖL KAUNO NEPILNAMEČIŲ TARDYMO IZOLIATORIUJE–PATAISOS
NAMUOSE ESANČIŲ NEPILNAMEČIŲ TEISĖS Į MOKSLĄ PAŽEIDIMO**

2011-01-25 Nr. 01-2009/1-125

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė ištyrė tuometinės Kauno apskrities 1-osios vidurinės mokyklos (dabartinės Kauno „Aitvaro“ vidurinės mokyklos, toliau - Mokykla) mokytojų skundą dėl Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje - pataisos namuose (toliau – Kauno NTI–PN) esančių nepilnamečių teisės į mokslą pažeidimo.

Skundo esmė:

Pareiškėjai informavo, kad nuteisti nepilnamečiai yra apgyvendinti Kauno nepilnamečių pataisos namuose lengvojoje ir paprastojoje grupėse, o laukiantys teismo nepilnamečiai apgyvendinti Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje (kamerose). Pataisos namuose lengvajai grupei pamokos vyksta iš ryto, paprastajam grupei - po pietų. Tardymo izoliatoriuje veikia konsultacinis punktas.

2009–2010 mokslo metais paprastojoje grupėje buvo sukomplektuotos 1–6, 7, 8, 9 ir 10–12 klasės, lengvojoje grupėje - 1–8, 9–10 ir 11–12 klasės. Nuo 2009 m. vasario 1 d. sumažinus mokyklos finansavimą, nesant kitų rezervų lėšų taupymui, buvo sumažintas Mokyklos darbo užmokesčio fondas, paprastojoje grupėje sujungtos 1–6 ir 7 klasės. Dėl šių priežasčių mokiniams labai pablogėjo mokymosi, o mokytojams - darbo sąlygos, sumažėjo pamokų skaičius ir darbo užmokestis.

Pareiškėjai nurodė, jog galima susitaikyti tik su vyresniųjų moksleivių klasių sujungimu, kadangi jose nėra didelis mokinių skaičius, tačiau 1–8, 1–7 ir 9–10 klasėse, kuriose susirenka po 20–30 mokinių, normalus darbas nebeįmanomas, kadangi vienoje patalpoje sėdi 5, 6, 7 ir 8 klasės mokiniai, iš jų keletas - mokomi nevalstybine kalba, keletas - pagal specialiąją ugdymo programą. Mokytojas turi mokiniams pateikti penkių – septynių rūšių užduotis, išaiškinti naują medžiagą.

Skunde pažymima, kad šioje Mokykloje mokosi vaikai iš įvairių Lietuvos regionų, kurie yra padarę sunkius arba labai sunkius nusikaltimus. Kai kurie iš jų yra iš asocialių šeimų, nesimokę mokykloje po kelerius metus, praradę socialinius įgūdžius, reikalaujantys išskirtinio dėmesio, supratimo ir pan. Skunde nurodoma, kad mokykla turėtų būti ta vieta, kurioje vaikai vėl pasijustų vaikais, mokiniais ir vėl pradėtų mokytis, tačiau didelėse, mišrioje klasėse nėra galimybių sudaryti darbingos mokymosi atmosferos, vykdyti mokyklos misiją bei įgyvendinti visuomenės lūkesčius.

Pareiškėjų nuomone, kadangi dėl to, kad mokytojai ir mokiniai verčiami dirbti didelėse sujungtose klasėse, kad baigiantis laisvės atėmimo bausmės atlikimo terminui geriausi nepilnamečiai perkeliama į pataisos namų Socialinės integracijos į visuomenę skyrių, bet jiems

nesudaromos sąlygos lankyti mokyklą ir, kad tardymo izoliatoriuje esantys nepilnamečiai į pamokas atvedami tik 15–20 minučių per dieną, yra pažeidžiamos ne tik mokytojų, bet ir vaikų teisės.

Tyrimo metu nustatyta:

1. Tuometinis Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius Alvydas Puodžiukas 2009-04-20 raštu Nr. Gar-187/24/76-32 informavo, kad Švietimo ir mokslo ministerija kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Finansų ministeriją dėl papildomų lėšų skyrimo ugdymo procesui Kauno NTI–PN pertvarkyti ir pateikė Švietimo ir mokslo ministerijos 2009-03-31 rašto Nr. 24-03-R-1870, adresuoto Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Finansų ministerijai ir Kauno apskrities viršininkei, kopiją. Šiuo raštu, siekiant gerinti ugdymo kokybę ir laikytis teisės aktu normų, Švietimo ir mokslo ministerija prašė pagal galimybes skirti papildomų lėšų ugdymo procesui Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje pertvarkyti bei atkreipė dėmesį į tai, kad:

1.1. Mokant nepilnamečius, kurie kalinami Kauno NTI–PN, neakivaizdiniu būdu, pažeidžiamas 2008-2009 mokslo metų Bendrųjų ugdymo planų, patvirtintų švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. ISAK-1424, 92 punktas. Jame nurodoma, kad neakivaizdiniu būdu galima mokyti suaugusiųjų mokyklose, centruose ar bendrojo lavinimo mokyklose, turinčiose suaugusiųjų klases.

Neakivaizdinio mokymosi tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-1757, 1 punktas nurodo, kad neakivaizdinis mokymas organizuojamas pagal suaugusiųjų pradinio, suaugusiųjų pagrindinio ir suaugusiųjų vidurinio ugdymo programas.

1.2. Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje kalinami 79 nepilnamečiai, kuriuos reikėtų mokyti ne neakivaizdine, o dienine mokymo forma. Mokiniais turi būti skiriama ne po 11,5–15,25 valandų per savaitę konsultacijoms, o minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui nuo 22 pamokų pradinėse klasėse iki 28 valandų 11–12 klasėse. Siekiant taupyti valstybės lėšas, mokiniai, kurie mokosi patenkinamai, gali pasinaudoti Savarankiško mokymosi tvarkos, patvirtintos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. 258, teikiamomis galimybėmis ir dalį mokomųjų dalykų mokyti savarankiškai.

1.3. Pagal Švietimo įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 7 punktą mokinys turi teisę į psichologinę, specialią pedagoginę, specialiąją pagalbą. Mokyklai būtina steigti psichologo ir specialiojo pedagogo etatus (Mokykloje yra 19 mokinių, kurie turi būti mokomi pagal adaptuotas ir specialiąsias ugdymo programas).

2. Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius 2009-05-08 raštu Nr. 17-01-R-3276 informavo, kad:

2.1. Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimą reglamentuoja Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 264.

Aprašo 15 punktas nustato, kad mokykla, vykdydama pradinio, pagrindinio, vidurinio ir atitinkamas specialiojo ugdymo programas, dirba pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus bendruosius ugdymo planus ir bendrąsias programas. Pagal Aprašo 18 ir 19 punktus, jeigu nėra galimybių įkalintam asmeniui mokyti klasėje, jam gali būti organizuojamas savarankiškas mokymasis, kuris organizuojamas pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 258.

2.2. Bendrojo lavinimo klasės komplektuojamos vadovaujantis Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo (toliau – Sąrašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 746, 6.8 punktu, kuris nustato suaugusiųjų ir vaikų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, klasių sudarymą ir jungimą.

Mokant pagal pradinio ugdymo programą gali būti jungiamos dvi arba trys klasės. Jungtinėse klasėse mokoma nuo 10 iki 15 mokinių. Mokant pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį gali būti jungiamos 5–8 klasės, neturinčios po 10 mokinių. Klasės jungiamos taip: penktoji su šeštąja, šeštoji su septintąja arba septintoji su aštuntąja. Mokyti pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, klasės nejungiamos.

Mokykla, sudarydama klasių kompleksus, pažeidė minėto Sąrašo 6.8 punktą.

2.3. Švietimo ir mokslo ministerija rengia 2009–2011 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų projektą, į kurį bus įrašyta nuostata dėl suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo.

2.4. Švietimo ir mokslo ministerija 2008 metų rudenį paskyrė Mokyklai mokymo priemonių komplektą (daugialypės terpės projektorių, interaktyviąją lentą, foto technikos, nešiojamąjį kompiuterį ir kopijavimo aparatą), 17 pavadinimų kompiuterinių mokymo priemonių, o 2009 metų balandžio mėnesį - perdavė valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise 10 naudotų kompiuterių.

3. Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius 2010-04-14 raštu Nr. 24-03-R-2267 informavo, kad:

3.1. Siekiant užtikrinti suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, teisę mokytis pagal privalomas pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, 2009–2010 metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų, patvirtintų švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. ISAK-1027, 93 punktu buvo reglamentuotas pamokų skaičius Bendrosiose ugdymo programose numatyto mokinių kompetencijoms pasiekti.

3.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. sausio 25 d. pasitarimo sprendimu (protokolas Nr. 5) pasiūlyta Kauno apskrities 1-osios vidurinės mokyklos savininko teises ir pareigas perduoti Kauno miesto savivaldybei. Kauno miesto savivaldybės taryba 2010 m. kovo 20 d. sprendimu Nr. T-120 nusprendė perimti šios mokyklos savininko teises ir pareigas.

3.3. Nuo 2011 m. sausio 1 d. Mokyklos mokinių ugdymui lėšos bus skiriamos per tiksline valstybės dotaciją mokinio krepšeliui finansuoti, vadovaujantis Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1748 redakcija).

4. Tuometinis Kauno NTI–PN direktorius Jonas Grosas 2009-05-11 raštu Nr. 9-2523 informavo, kad Kauno NTI–PN iškilusi nepilnamečių ugdymo proceso organizavimo problema lieka aktuali ir neišspręsta.

Europos Komiteto prieš kankinimą ar kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (toliau - CPT), inspektavusio Kauno NTI–PN 2008 m. balandžio 28 d., rekomendacijose buvo išskirtas netinkamas nepilnamečių nuteistųjų ir suimtųjų bendrojo lavinimo organizavimas bei akcentuota, jog būtina nedelsiant pertvarkyti ugdymo procesą

(bendrajį lavinimą) įstaigoje bei tardymo izoliatoriuje laikomų nepilnamečių mokymą organizuoti ir vykdyti už kamerų ribų.

Sprendžiant minėtą problemą:

4.1. 2008 m. gegužės 6 d. Kauno NTI-PN įvyko pasitarimas, kurio metu buvo nutarta, kad Mokyklos direktorius Virginijus Kniuras kreipsis į Kauno apskrities viršininko administraciją dėl papildomų lėšų skyrimo ugdymo proceso gerinimo užtikrinimui. Kauno NTI-PN mokymo proceso užtikrinimui įrengė keturias mokymo klases.

4.2. 2008 m. gegužės 23 d. Mokykla kreipėsi į Kauno apskrities viršininko administracijos Socialinių reikalų, švietimo ir kultūros departamento Švietimo skyriaus vedėją Jolitą Jablonskienę pažymėdama, kad būtina pertvarkyti ugdymo procesą (bendrajį lavinimą), vykdamas nepilnamečių, laikomų tardymo izoliatoriuje, mokymą už kamerų ribų ir, kad šio tikslo įgyvendinimui reikia didinti mokytojų skaičių bei mokomųjų dalykų valandų skaičių.

4.3. 2008 m. birželio 10 d. raštu Nr. 9-2779 Kauno NTI-PN kreipėsi Kauno apskrities viršininko administraciją prašydama peržiūrėti ir pakoreguoti Mokyklos bendrojo ugdymo planus, užtikrinant pataisos namuose ir tardymo izoliatoriuje esantiems nepilnamečiams 30 savaitinių pamokų ugdymą bei reikiamą mokytojų skaičių darbui klasėse.

4.4. 2008 m. birželio 10 d. raštu Nr. 9-2780 Kauno NTI-PN informavo Kalėjimų departamentą prie Teisingumo ministerijos, kad būtina nedelsiant pertvarkyti ugdymo procesą (bendrajį lavinimą) įstaigoje bei tardymo izoliatoriuje laikomų nepilnamečių mokymą organizuoti ir vykdyti už kameros ribų. Rašte taip pat buvo pažymėta, kad minėto ugdymo proceso savaitinė trukmė prieštarauja Bendriesiems ugdymo planams, pagal kuriuos nepilnamečių ugdymui vidutiniškai turi būti skiriama 30 savaitinių pamokų.

4.5. 2008 m. birželio 20 d. Kauno NTI-PN įvyko pasitarimas dėl nepilnamečių nuteistųjų ir suimtųjų bendrojo lavinimo proceso reorganizavimo ir Mokyklos bendrojo ugdymo planų koregavimo, kuriame dalyvavo Švietimo ir mokslo ministerijos, Kauno apskrities viršininko administracijos, Kauno 1-osios vidurinės mokyklos ir Kauno NTI-PN atstovai.

4.6. 2008 m. birželio 26 d. raštu Nr. S-263 Mokykla kreipėsi į Kauno apskrities viršininko administracijos Socialinių reikalų, švietimo ir kultūros departamento Švietimo skyriaus vedėją Jolitą Jablonskienę nurodydama, kad atsižvelgiant į CPT pastabas reikia nedelsiant pertvarkyti suimtųjų mokymo procesą bendrojo lavinimo mokykloje, organizuojant jų mokymą už kameros ribų. Taip pat pateikė informaciją apie tai, kaip vykdomas ugdymo procesas tardymo izoliatoriuje ir pataisos namuose, kaip numatoma reorganizuoti ugdymo procesą, taip pat kiek papildomai reikėtų metams skirti lėšų, darbuotojų, kompiuterių, programinės įrangos ir vadovėlių komplektų.

4.7. 2009 m. sausio 21 d. raštu Nr. 9-481 Kauno NTI-PN kreipėsi į Kauno apskrities viršininkę Oną Balžekienę dėl nuteistųjų bendrojo lavinimo organizavimo pataisos namuose.

4.8. 2009 m. sausio 21 d. raštu Nr. 9-482 Kauno NTI-PN kreipėsi į Kauno miesto merą Andrių Kupčinską dėl suimtųjų bendrojo lavinimo organizavimo tardymo izoliatoriuje.

4.9. 2009 m. kovo 5 d. raštais Nr. 4-404 ir Nr. 4-405 Kauno apskrities viršininko administracija kreipėsi atitinkamai į Švietimo ir mokslo ministeriją, Teisingumo ministeriją ir Kalėjimų departamentą prie Teisingumo ministerijos bei Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetą, Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Finansų ministeriją informuodama, kad siekiant įvykdyti CPT nurodymus dėl nepilnamečių mokymo proceso pertvarkymo, taip pat atsižvelgus į bendruosiuose ugdymo planuose skiriamas valandas bei pataisos namų specifiką, reikėtų:

1) papildomai priimti aštuonis mokomųjų dalykų mokytojus ir direktoriaus pavaduotoją ugdymui;

2) priimti psichologą ir specialųjį pedagogą, nes daugėja mokinių, kurie mokomi pagal adaptuotas, modifikuotas ir specialiosios mokyklos ugdymo programas;

3) pataisos namų paprastojoje grupėje sudaryti septynias klases, lengvojoje grupėje – keturias klases;

4) tardymo izoliatoriuje sudaryti aštuonias klases;

5) sudaryti 19 klasių komplektų ir per savaitę mokinių mokymui skirti 570 pamokų (kiekvienai klasei po 30 pamokų);

Siekiant, kad mokykla užtikrintų kokybišką bendrųjų ugdymo planų reikalavimų įgyvendinimą, būtina papildomai skirti 654,9 tūkst. Lt, iš jų 500 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 154,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms (2009 metais mokyklai buvo skirta 1 250 tūkst. Lt, iš jų darbuotojų darbo užmokesčiui – 938 tūkst. Lt).

Taip pat aukščiau minėtoms institucijoms nurodyta, kad pagal Mokyklos 2008-2009 mokslo metų ugdymo planą buvo sudaryta 14 klasių komplektų, t. y.:

1) pataisos namų paprastoje grupėje per savaitę mokinių mokymuisi kiekvienoje klasėje buvo skiriamos 25 pamokos. Klasių komplektai: 1-6c klasė (1-6 klasių mokiniai), 7c klasė, 8c klasė, 9c klasė, 10-12c klasė (sudaro 10 ir 12 klasių mokiniai). Rusų kalba besimokantys mokiniai integruoti į 1-6c, 7c, 8c, 9c, 10-12c klases, nes dėl mažo ir kintančio šių mokinių skaičiaus nėra galimybės sudaryti atskiras klases;

2) pataisos namų lengvojoje grupėje lietuvių-rusų kalba besimokančiose klasėse per savaitę mokinių mokymuisi klasėje skiriamos 25 pamokos. Klasių komplektai: 1-8a klasė (1-8 klasių mokiniai), 9-10a (sudaro 9-10 klasių mokiniai), 11-12a klasė (sudaro 11 ir 12 klasių mokiniai). Rusų kalba besimokantys mokiniai integruoti į 1-8a, 9-10a, 11-12a klases, nes dėl mažo ir kintančio šių mokinių skaičiaus nėra galimybės sudaryti atskiras klases.

3) tardymo izoliatoriuje konsultacijos vyko aštuoniuose neakivaizdinio mokymo grupėse: 1-6 NTI grupė (1-6 klasių mokiniai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis), 7 NTI grupė (7 klasės mokiniai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis), 8 N grupė (8 klasės mokiniai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis), 9 N (9 klasės mokiniai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis), 10 NTI (10 klasės mokiniai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis) ir 11-12 NTI (sudaro 11-12 klasių mokiniai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis). Per savaitę mokinių mokymuisi skiriamos 11,75-15,25 pamokos konsultacijoms.

Iš viso per 2008-2009 mokslo metus nepilnamečių ugdymui buvo skirtos 283 pamokos per savaitę.

4.10. Išsprendus Mokyklos finansavimo problemą, nuteistiesiems, perkeltiems į pataisos namų Socialinės integracijos į visuomenę skyrių, mokymas vyktų šio skyriaus patalpose.

4.11. Tardymo izoliatoriaus perimetro teritorijoje pradėta naujų pasivaikščiojimo kiemelių statyba. Iškėlus kiemelius nuo stogų, jų vietoje numatoma įrengti bendrojo lavinimo mokyklos patalpas tardymo izoliatoriuje laikomiems suimtiesiems. Mokyklos įrengimui iš biudžeto reikėtų skirti 5 mln. Lt (*pastaba* - Kauno NTI-PN 2009-06-06 rašte Nr. 9-292 nurodyta, kad mokyklos patalpų įrengimui reikėtų skirti 3 mln. Lt).

4.12. Kauno NTI-PN administracijos nuomone, skunde akcentuojamos ugdymo proceso problemos turi būti sprendžiamos tų institucijų, kurių reguliavimo sričiai priklauso nepilnamečių nuteistųjų bendrojo lavinimo organizavimas.

5. Tuometinis Kauno apskrities viršininko pavaduotojas Mindaugas Petras Balašaitis 2009-05-15 raštu Nr. 4-880 informavo, kad:

5.1. Nuteistųjų ir suimtųjų nepilnamečių, kalinčių Kauno NTI–PN, mokymą vykdo šioje įstaigoje veikianti Kauno apskrities 1-oji vidurinė mokykla. Mokykloje mokomi visi įstaigoje esantys nepilnamečiai. Tardymo izoliatoriuje veikia šios mokyklos konsultacinis punktas. Ugdymo procesas mokykloje organizuojamas atsižvelgiant į švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintus Bendrųjų ugdymo planų reikalavimus, mokyklai skiriamus valstybės biudžeto asignavimus, pataisos namų darbo ir režimo specifiką, nuteistųjų ir kalinamųjų skaičių, mokyklai ugdymo procesui vykdyti skirtas patalpas.

5.2. 2007–2008 mokslo metų pradžioje Mokykloje mokėsi 163 nepilnamečiai, pabaigoje – 210 nepilnamečių. Per mokslo metus į Mokyklą atvyko 364 nepilnamečiai, išvyko – 317.

5.3. 2008–2009 mokslo metų pradžioje Mokykloje mokėsi 196 nepilnamečiai, 2009 m. gegužės 1 d. - 264 nepilnamečiai, iš jų:

1) pataisos namų lengvojoje grupėje - 58 mokiniai. Sudaryti trys klasių komplektai: 8a (jungtinė, 5, 6, 7 ir 8 klasės), 10 a (jungtinė, 9 ir 10 klasės) ir 11a (jungtinė, 11 ir 12 klasės);

2) pataisos namų paprastojoje grupėje - 88 mokiniai. Sudaryti keturi klasių komplektai: 7c (jungtinė, 5,6 ir 7 klasės), 8c, 9c ir 10 c (jungtinė, 10, 11 ir 12 klasės);

3) tardymo izoliatoriuje - 118 mokinių. Sudaryti šeši klasių komplektai: 6n (jungtinė, 5 ir 6 klasės), 7n, 8n, 9n, 10n ir 11 n (jungtinė, 11 ir 12 klasės).

2008–2009 mokslo metų pradžioje buvo sudaryta 14 klasių komplektų, kuriuose mokėsi kalintys ar bausmę Kauno NTI–PN atliekantys nepilnamečiai.

5.4. Mokykla yra regioninės reikšmės švietimo įstaiga, kurioje mokosi nuteistieji iš visos Lietuvos (mokykla ugdymo procesą organizuoja 6 pataisos įstaigose). Mokykloje vyksta nuolatinė mokinių kaita, nepilnamečiai yra labai skirtingo išsilavinimo lygio, atėję iš mokyklų, kuriose buvo mokoma lietuvių, rusų ar lenkų kalbomis. Nuo šių faktorių priklauso klasės sudėties formavimas (pavyzdžiui, negalima mokyti vieno vaiko viename klasės komplekte, todėl mokiniai yra priskiriami kitos klasės komplektui, t. y. sudaromos jungtinės klasės). Rusų kalba besimokantys mokiniai yra integruojami į lietuvių kalba besimokančias klases, nes dėl mažo ir nepastovaus šių mokinių skaičiaus nėra galimybės sudaryti atskirų klasių. Atsižvelgiant į specifines Kauno NTI–PN darbo režimo sąlygas bei kalinių darbotvarkę, per savaitę mokinių mokymui kiekvienoje klasėje skiriamos 25 valandos. Norint įgyvendinti ugdymo plano reikalavimus, vyresnėse klasėse turėtų būti skiriama 28–30 valandų.

5.5. Papildomų lėšų Mokykla stengėsi gauti iš mokinio krepšelio lėšų iš mokyklų, kurias nuteistieji lankė prieš patekdami į pataisos namus. Dėl itin didelės mokinių kaitos mokinio krepšelio metodikos Mokykloje taikyti beveik neįmanoma. Mokinio krepšelio judėjimas sklandžiai nevyksta. Dažniausiai mokiniai į Mokyklą patenka tuo metu, kai jau būna išbraukti iš mokyklos, kurioje kažkada mokėsi, sąrašų arba dėl nusikalstamos veikos būna nesimokę 1–2 metus, todėl mokinio krepšelio nėra iš ko perduoti. Mokykla 2008 metais Kauno apskrities viršininko administracijai pateikė mokinio krepšelio lėšų perdavimo tarpusavio suderinimo aktų už 27,8 tūkst. Lt, tačiau tarpusavio suderinimo aktų ir Mokyklos gautos lėšos sudarė tik 6,5 tūkst. Lt (iki 2009 metų gegužės vidurio Mokykla buvo pateikusi mokinio krepšelio lėšų perdavimo tarpusavio suderinimo aktų už 67, 2 tūkst. Lt, tačiau lėšos nebuvo gautos).

5.6. Kauno apskrities viršininko administracija, siekdama užtikrinti ugdymo proceso organizavimą Mokykloje, 2008-07-01 raštu Nr. 4-1198 kreipėsi į Lietuvos Respublikos

Vyriausybę, Švietimo ir mokslo, Finansų ir Teisingumo ministerijas, prašydama skirti papildomą finansavimą nepilnamečių ugdymo proceso pertvarkai tardymo izoliatoriuje ir pataisos namuose.

2008 metams Mokyklai buvo skirta 938 tūkst. Lt, iš jų darbuotojų darbo užmokesčiui – 699 tūkst. Lt. 2008 metų rugsėjo–gruodžio mėnesiams papildomai reikėjo ir buvo prašoma skirti 234 tūkst. Lt. Finansų ministerija 2008-08-30 raštu Nr. (2.36-04)-5k-0819019 informavo, kad 2008 metais skirti papildomų lėšų nėra galimybės. Papildomos lėšos šiam tikslui nebuvo skirtos ir 2009 metais, nors Kauno apskrities viršininko administracija pateikė informaciją apie lėšų poreikį.

5.7. Kauno apskrities viršininko administracija, atsižvelgdama į Mokyklos pateiktus duomenis apie lėšų poreikį ugdymo proceso organizavimui, 2009-03-05 raštais Nr. 4-404 ir Nr. 4-405 pakartotinai kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministeriją, Teisingumo ministeriją ir Kalėjimų departamentą prie Teisingumo ministerijos, taip pat į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, Finansų ministeriją bei Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetą, prašydama skirti papildomą finansavimą ugdymo procesui Mokykloje užtikrinti. Nurodytoms institucijoms buvo pateikta išsami informacija apie nepilnamečių, esančių Kauno NTI–PN, mokymo proceso organizavimą 2008–2009 mokslo metais, Kauno NTI–PN parengtą Nepilnamečių suimtųjų užimtumo gerinimo priemonių planą, kuris buvo suderintas su Teisingumo ministerija ir Kalėjimų departamentu, bei nepilnamečių ugdymo užtikrinimui būtinas įvykdyti sąlygas (reikalavimus).

Finansų ministerija 2009-03-18 raštu Nr. (2.36-04)-5K-9906786)-5K-0906786 informavo, kad 2009 metams skirti Mokyklai papildomai 654,9 tūkst. Lt nepilnamečių ugdymo procesui užtikrinti ir ugdymo pertvarkai Kauno NTI–PN įgyvendinti nėra galimybių, kadangi „svarbiausias uždavinys yra ekonomikos lėtėjimo ir jo sukeltamų pasekmių suvaldymas, valstybės finansų stabilizavimas“.

5.8. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programos antros dalies „Krizės įveikimo planas“ skyrių „I. Taupymas ir efektyvus mokesčių mokėtojų lėšų panaudojimas“ 2009 metais buvo 15 proc. sumažinti asignavimai, skiriami biudžetinių įstaigų išlaidoms, ir 12 proc. sumažinti asignavimai, skiriami biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui, taip pat ir pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui. Atitinkamai 2009 metais visoms švietimo įstaigoms buvo sumažinti biudžeto asignavimai, įskaitant skirtus pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui (vidutiniškai 8 procentais).

6. Tuometinė Kauno apskrities viršininkė Ona Balžekienė 2009-10-01 raštu Nr. 4-1900 informavo, kad:

6.1. Mokykloje dirba 34 darbuotojai (31 etatas), iš jų: mokyklos administracija - 3 etatai (3 darbuotojai), mokytojų – 24,5 (27 darbuotojai), kiti darbuotojai – 3,5 (4 darbuotojai);

6.2. Mokykloje mokosi 463 mokiniai (24 klasės, iš jų 12 jungtinių);

6.3. 2009 metais Mokyklai skirtas metų biudžetas buvo 1263,1 tūkst. Lt, iš jų: darbo užmokesčiui – 948,2 tūkst. Lt, socialinio draudimo įmokoms – 293,6 tūkst. Lt, prekėms ir paslaugoms – 19,1 tūkst. Lt, socialinei paramai – 2,2 tūkst. Lt.

7. Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento Švietimo ir ugdymo skyriaus vedėjas Antanas Bagdonas 2010-10-25 raštu Nr. 35-2-645 informavo, kad:

7.1. Vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės 2010 m. kovo 20 d. sprendimu Nr. T-120 nuo 2010 m. liepos 1 d. iš Kauno apskrities viršininko administracijos buvo perimtos Kauno apskrities 1-osios vidurinės mokyklos steigėjo teisės ir pareigos.

7.2. Kauno miesto savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 16 d. sprendimu Nr. T-521 Kauno apskrities 1-oji vidurinė mokykla buvo pavadinta Kauno „Aitvaro“ vidurine mokykla bei patvirtinti Mokyklos nuostatai.

7.3. Mokykla įgyvendina Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 246, bei kitų, ugdymo procesą bei turinį reglamentuojančių, teisės aktų nuostatas. Mokyklos mokytojų skunde pareikšta nuomonė dėl galimo nuteistųjų nepilnamečių teisės į mokslą pažeidimo neturi pagrindo.

7.4. Susipažinus su Mokyklos veikla išaiškėjo, kad Mokykla eilę metų negali išspręsti svarbių problemų, susijusių su nuteistųjų mokymu. Kauno NTI–PN esanti vidurinė mokykla yra vienintelė Lietuvoje, kuri organizuoja ugdymo procesą suimtiesiems ir nuteistiesiems nepilnamečiams. Nors mokinių kontingentas ir ugdymo sąlygos labai skiriasi nuo tradicinių bendrojo lavinimo mokyklų, šiai Mokyklai taikomi tie patys reikalavimai. Tarpusavyje nedera ugdymo procesą ir nuteistųjų gyvenimo sąlygas reglamentuojantys dokumentai.

7.5. Pagrindinė ugdymo proceso organizavimo problema – klasių komplektavimas. Per mokslo metus gali pasikeisti iki 90 proc. mokinių, todėl klasių jungimas yra neišvengiamas. Dėl didelės mokinių kaitos Mokykla negali jungti klasių, kaip numatyta Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 746.

7.6. Asmenys, kurie yra tardymo izoliatoriuje, negali kontaktuoti su nuteistaisiais, todėl jų negalima suskirstyti į klases. Šiuo atveju galima taikyti tik individualų mokymą, bet tada, priklausomai nuo mokinių skaičiaus, žymiai padidėja mokytojų darbo krūviai ir reikia papildomų lėšų.

7.7. Mokyklai esant apskrities pavaldume, jos veikla buvo finansuojama pagal programą. Pritaikius mokinio krepšelio finansavimo metodiką, mokyklos finansinė būklė žymiai pagerėtų. Ši metodika turi būti įgyvendinama nuo naujų finansinių metų - 2011 metų sausio mėnesio. Pritaikius mokinio krepšelio metodiką, Mokyklos vadovų nuomone, padėtis mokykloje pasikeistų, būtų galima taikyti įvairesnes ugdymo formas, skirti daugiau valandų atskiriems dalykams, o tai sąlygotų ugdymo kokybės užtikrinimą.

7.8. Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento sudaryta komisija suimtųjų bendrojo lavinimo organizavimo problemoms spręsti nutarė siūlyti Švietimo ir mokslo ministerijai, kad sudarant Bendruosius ugdymo planus ir rengiant kitus ugdymą reglamentuojančius dokumentus būtų atsižvelgta į nuteistųjų ir ypač suimtųjų ugdymo specifiką.

Kauno miesto savivaldybė tikisi, kad bendradarbiaujant su Kalėjimų departamentu prie Teisingumo ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerija ir Kauno NTI–PN administracija bus išspręstos nuteistųjų ir suimtųjų nepilnamečių mokymo organizavimo problemos.

7.9. Iš Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento Švietimo ir ugdymo skyriaus vedėjo Antano Bagdono pateiktų Švietimo ir kultūros departamento Švietimo ir kultūros įstaigų ūkio ir finansų skyriaus 2010-10-19 rašto Nr. 58-4-356 ir Kauno „Aitvaro“ vidurinės mokyklos 2010-10-19 rašto Nr. S-99 žinoma, kad:

1) 2010 metų II pusmečio Mokyklos sąmata buvo 567,9 tūkst. Lt. 2011 metams numatomos mokinio krepšelio lėšos – 1 607 tūkst. Lt, savivaldybės lėšų poreikis 2011 metams numatomas apie 80 tūkst. Lt.

2) 2010-2011 mokslo metams skirta 1 141 tūkst. Lt.

2010 metų spalio mėnesį Mokykloje dirbo 17 mokytojų, mokėsi 212 mokinių. Sudaryta 13 klasių komplektų, iš jų - 7 jungtinės. Pažymėta, kad kitaip komplektuoti klasių nėra galimybės, nes mokslo metų eigoje pasikeičia 300-350 mokinių.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 853 „Dėl Biudžetinių įstaigų savininko teisių ir pareigų bei turto perdavimo“ perdavė valstybei priklausančias Kauno apskrities 1-osios vidurinės mokyklos savininko teises ir pareigas Kauno miesto savivaldybei savarankiškomis funkcijoms įgyvendinti bei pavedė Finansų ministerijai rengiamuose atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektuose numatyti Kauno miesto savivaldybės valstybės biudžeto 2011 ir 2012 metų specialiąsias tikslines dotacijas Kauno apskrities 1-osios vidurinės mokyklos mokymo reikmėms finansuoti bei pasiūlė Kauno miesto savivaldybei iki 2010 m. rugpjūčio 1 d. pateikti Finansų ministerijai Kauno apskrities 1-osios vidurinės mokyklos 2010 metų išlaidų sąmatas.

9. 2010 m. vasario 10 d. vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus patarėjai Egidijus Meilus ir Audronė Bedorf ir 2011 m. sausio 10 d. vaiko teisių apsaugos kontrolierė Edita Žiobienė ir patarėjai Egidijus Meilus ir Audronė Bedorf lankėsi Kauno NTI-PN, siekiant išsiaiškinti skunde nurodytas aplinkybes, aptarti Kauno NTI-PN esančių nepilnamečių bendrojo lavinimo organizavimo problemas ir galimus jų sprendimo būdus.

Susitikimų su Kauno NTI-PN ir Mokyklos administracijos atstovais metu buvo pastebėta, kad Kauno NTI-PN esančių nepilnamečių ugdymo proceso organizavimas yra specifinis dėl nepilnamečiams taikomų apribojimų, režimo ypatumų, buvimo pataisos namuose ar tardymo izoliatoriuje trukmės, itin skirtingų akademinį pasiekimų ir pan. Dėl lėšų stygiaus negalima tinkamai organizuoti ugdymo proceso (būtina išspręsti tiek Mokyklos finansavimo, tiek nepilnamečių, esančių tardymo izoliatoriuje, mokymo sąlygų (patalpų įrengimo finansavimo) problemas). Tardymo izoliatoriuje esantiems mokiniams (suimtiesiems) vedamų pamokų (konsultacijų) trukmė apie 10 - 15 minučių. Pataisos namų Socialinės integracijos į visuomenę skyriuje esantiems mokiniams pamokos (konsultacijos) vyksta, tačiau, mokyklos atstovų teigimu, pedagogams už šį darbą jiems nėra mokama. Arešto bausmė nuteistiems nepilnamečiams yra organizuojamas „palaikomasis ugdymas“, kadangi Bausmių vykdymo kodekso 57 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog areštą atliekančių nuteistųjų bendrasis lavinimasis ir profesinis mokymas neorganizuojamas.

Nuo 2011 m. sausio 1 d. Mokyklai turi būti taikoma mokinio krepšelio finansavimo metodika, tačiau nėra žinoma ar praktikoje bus galima įgyvendinti šią metodiką dėl itin didelės mokinių kaitos (*pastaba* - lentelėje pateikiama informacija apie nepilnamečius, kuriems buvo organizuojamas bendrasis lavinimas Kauno NTI-PN, remiantis Kauno apskrities viršininko administracijos 2009-05-15 rašte Nr. 4-880 ir Kauno „Aitvaro“ vidurinės mokyklos 2010-10-19 rašte Nr. S-99 pateiktais duomenimis) ir pan.

Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius					
2009 m. gegužės mėn.			2010 m. spalio mėn.		
Klasių komplektai	Klasė	Mokinių skaičius	Klasių komplektai	Klasė	Mokinių skaičius
6n	5	3	5-6n	5	1
	6	18		6	2

7n	7	24	7n	7	10
8n	8	18	8n	8	24
9n	9	26			
10n	10	23	10n	10	14
11-12n	11	6	11-12n	11	10
	12	0		12	6
Iš viso		118	Iš viso		86

Kauno nepilnamečių pataisos namų lengvoji grupė					
2009 m. gegužės mėn.			2010 m. spalio mėn.		
8a	5	1	5-8a	5	1
	6	1		6	4
	7	14		7	2
	8	11		8	11
10a	9	15	9-10a	9	7
	10	9		10	12
11a	11	4	11-12a	11	8
	12	3		12	6
Iš viso		58	Iš viso		51

Kauno nepilnamečių pataisos namų paprastoji grupė					
2009 m. gegužės mėn.			2010 m. spalio mėn.		
7c	5	1	1-7c	1	1
	6	5		6	1
	7	26		7	9
8c	8	23	8c	8	19
9c	9	17	9c	9	18
10c	10	13	10-12c	10	21
	11	3		11	5
	12	0		12	1
Iš viso		88	Iš viso		75

Mokyklos finansavimo ir Kauno NTI-PN esančių nepilnamečių ugdymo organizavimo problemas bandoma išspręsti ne vienerius metus, tačiau iki šiol šios problemos nėra išspręstos ir situacija faktiškai nėra pasikeitusi. Mokyklai nebuvo skiriamos ugdymo organizavimui reikalingos papildomos lėšos, tardymo izoliatoriaus patalpų pertvarkymo (klasių įrengimo) procesas sustabdytas dėl nutraukto finansavimo.

Išvados:

11. Iš skundo tyrimo metu surinktos medžiagos bei to, kas išdėstyta pažymos 1-10 punktuose, darytinos šios išvados:

11.1. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 2 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintos nuostatos garantuojančios kiekvienam vaikui teisę naudotis visomis teisės aktuose numatytais teisėmis bei laisvėmis, be

jokios diskriminacijos, nepriklausomai nuo vaiko ar jo teisėtų atstovų socialinės, turtinės, šeimyninės padėties, sveikatos būklės, tautybės, kalbos, lyties, amžiaus ar kokių nors kitų aplinkybių.

11.2. Vaiko teisių konvencijos 37 straipsnyje nurodoma, kad vaikai, kuriems atimta laisvė, neturi prarasti savo pagrindinių teisių ir, kad su jais turi būti elgiamasi atsižvelgiant į jų amžių ir brandumą.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 54 straipsnio 4 dalies nuostatos numato, kad apribojus ar atėmus vaikui laisvę, negali būti ribojamos kitos teisės (teisė į mokslą, fizinį, protinį, dvasinį, dorovinį vystymąsi), kurios nėra tiesiogiai susijusios su laisvės ribojimu ar atėmimu.

Vaiko teisių konvencijos 28 ir 29 straipsniai ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 34 straipsnis numato vaiko teisę į mokslą, konkrečią vaiko ugdymo kokybę, jo lavinimo tikslus bei valstybės pareigą kurti švietimo sistemas ir užtikrinti jų prieinamumą kiekvienam vaikui.

Švietimo įstatymo 35 straipsnio 2 dalies nuostatos numato, jog asmeniui, kuriam laikinai atimta ar apribota laisvė, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaromos sąlygos mokytis jo perauklėjimo ar bausmės atlikimo vietose, kad šis asmuo galėtų įgyti pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą, kvalifikaciją, savarankiškai lavintis.

11.3. Pažymėtina, kad Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetas yra išreiškęs susirūpinimą dėl sąlygų laisvės atėmimo vietose ir vaikų laisvės apribojimo tokiose vietose, taip pat atkreipęs dėmesį į tai, kad iš vaikų, esančių laisvės atėmimo vietose dažnai atimama teisė mokytis arba įgyti atitinkamą išsilavinimą. Vaiko teisių komitetas siūlo visais atvejais taikyti išsamius standartus, nustatytus Jungtinių Tautų standartinėse minimaliose nepilnamečių teisenos įgyvendinimo taisyklėse (Pekino taisyklės) ir Jungtinių Tautų nepilnamečių, iš kurių atimta laisvė, apsaugos taisyklėse (Havanos taisyklės) (Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos įgyvendinimo vadovas, Jungtinių Tautų vaikų fondas, 283 ir 380 psl.).

11.4. Pažymėtina, kad Havanos taisyklių 13 punktą nustato, kad dėl jokių su statusu susijusių priežasčių, negalima pažeisti nepilnamečių, iš kurių atimta laisvė, civilinių, ekonominių, politinių, socialinių ar kultūrinių teisių, kurias garantuoja nacionalinė ar tarptautinė teisė ir, kurios yra suderinamos su laisvės atėmimu.

Havanos taisyklių 38 ir 39 punktuose pažymima, kad kiekvienas privalomos mokyklos amžiaus nepilnametis turi teisę į išsilavinimą, tinkamą jo poreikiams ir gabumams bei skiriamą parengti jam grįžti į visuomenę, o nepilnamečiams, jau nebepriklausantiems privalomos mokyklos amžiaus grupei ir norintiems toliau mokytis, turėtų būti leidžiama tai daryti ir jie turėtų būti tam skatinami bei iš visų jėgų stengiamasi, kad jiems būtų prieinamos atitinkamos mokymo programos.

11.5. Kauno NTI–PN yra Kalėjimų departamentui prie Teisingumo ministerijos pavaldi valstybės įstaiga, kurios steigėja yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vykdanči kardomąją priemonę – suėmimą, arešto ir laisvės atėmimo bausmes nepilnamečiams (Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius – pataisos namų nuostatai, patvirtinti teisingumo ministro 2003 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 168).

Vadovaujantis Kauno NTI–PN nustatytais uždaviniais ir veiklos organizavimo kryptimis bei šioje įstaigoje esančių nepilnamečių statusą, išskirtinos šios nepilnamečių grupės:

- 1) nepilnamečiai, kuriems skirta laisvės atėmimo bausmė, esantys lengvojoje grupėje;
- 2) nepilnamečiai, kuriems skirta laisvės atėmimo bausmė, esantys paprastojoje grupėje;
- 3) nepilnamečiai, kuriems skirta laisvės atėmimo bausmė, esantys Socialinės integracijos į visuomenę skyriuje;

- 4) nepilnamečiai, kuriems skirta arešto bausmė;
- 5) nepilnamečiai, kuriems skirta kardomoji priemonė – suėmimas.

11.6. Atsižvelgiant į skundo dalyką, atkreiptinas dėmesys į nacionalinių teisės aktų nuostatas, susijusias su vaikų, kuriems skirta laisvės atėmimo ar arešto bausmė, arba kardomoji priemonė – suėmimas, teisės į mokslą užtikrinimą.

Baudžiamojo kodekso 80 straipsnyje pažymima, kad nepilnamečių baudžiamosios atsakomybės ypatumų paskirtis:

- 1) užtikrinti, kad atsakomybė atitiktų šių asmenų amžių ir socialinę brandą;
- 2) riboti laisvės atėmimo bausmės ir didinti auklėjamojo poveikio priemonių taikymo galimybes;
- 3) padėti nepilnamečiui pakeisti gyvenimo būdą ir elgesį derinant baudimą už padarytą nusikalstamą veiką su jo asmenybės ugdymu, auklėjimu, neteisėto elgesio priežasčių šalinimu;
- 4) sulaukyti nepilnametį nuo naujų nusikalstamų veikų padarymo.

Bausmių vykdymo kodekso 111 straipsnis numato, kad nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, pataisos priemonės yra: laisvės atėmimo režimas; nuteistųjų darbas; socialinė rehabilitacija; bendrasis lavinimas bei profesinis mokymas.

Pataisos įstaigose yra organizuojamas nuteistųjų iki 16 metų bendrasis lavinimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Vyresnių negu 16 metų nuteistųjų bendrasis lavinimas organizuojamas rašytiniu jų pageidavimu (Bausmių vykdymo kodekso 147 straipsnis).

Bausmių vykdymo kodekso 57 straipsnyje numatyta, kad areštą atliekančių nuteistųjų pagrindinės socialinės rehabilitacijos formos yra: individualus ir grupinis darbas su nuteistaisiais; kultūros, sporto ir kiti masiniai renginiai; pagalba sprendžiant nuteistųjų problemas; paskatinimo priemonių ir nuobaudų skyrimas nuteistiesiems.

Areštą atliekančių nuteistųjų bendrasis lavinimas ir profesinis mokymas neorganizuojamas.

Suėmimo vykdymo įstatymo 41 straipsnyje numatyta, kad tardymo izoliatoriuose organizuojamas suimtųjų iki 16 metų bendrasis lavinimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Vyresnių negu 16 metų suimtųjų bendrasis lavinimas organizuojamas rašytiniu jų prašymu ir tardymo izoliatoriaus administracijos sutikimu.

Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 264, reguliuojamas suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes (toliau – įkalinti asmenys), bendrojo lavinimo, savarankiško, neakivaizdinio ir modulinio mokymosi organizavimą, mokyklų tardymo izoliatoriuose ir pataisos įstaigose (laisvės atėmimo vietas) veiklą.

Įkalintiems asmenims iki 16 metų bendrasis lavinimas organizuojamas iš karto jiems atvykus į laisvės atėmimo vietą, neatsižvelgiant į jų skaičių (Aprašo 10 punktas).

Vyresnių negu 16 metų suimtųjų bendrasis lavinimas organizuojamas rašytiniu jų prašymu ir tardymo izoliatoriaus administracijos sutikimu (Aprašo 11 punktas).

Vyresnių negu 16 metų nuteistųjų bendrasis lavinimas organizuojamas rašytiniu jų pageidavimu (Aprašo 11 punktas).

Laisvės atėmimo vietose įkalinti asmenys pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ir atitinkamas specialiojo ugdymo programas stacionariai arba neakivaizdžiai mokomi specialiai tam įrengtose klasėse. Jeigu nėra galimybių įkalintam asmeniui mokytis klasėje, jam gali būti organizuojamas savarankiškas mokymasis, pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą,

patvirtintą švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 258 (Aprašo 17, 18 ir 19 punktai).

11.7. Vertinant aukščiau išdėstytas nuostatas, atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisės aktuose įtvirtintos skirtingos nepilnamečių, kuriems atimta laisvė (skirta kardomoji priemonė - suėmimas, atliekančių arešto ar laisvės atėmimo bausmę), teisės į mokslą įgyvendinimo garantijos.

Atsižvelgiant į teisės aktuose įtvirtintas nuostatas dėl vaikų, kuriems apribota ar atimta laisvė, teisių, tiesiogiai nesusijusių su laisvės ribojimu ar atėmimu, įgyvendinimo garantijas, kritiškai ir kaip neatitinkančios vaiko interesų pirmenybės, nediskriminavimo principų bei vaiko teisės į mokslą, pagalbą, visapusišką vystymąsi ir pan., vertintinos Bausmių vykdymo kodekso 57 straipsnio 4 dalies nuostatos, numatančios, kad areštą atliekančių nuteistųjų (įskaitant ir nepilnamečius) bendrasis lavinimas neorganizuojamas.

Nors arešto bausmės nepilnamečiui esmę sudaro trumpalaikis laisvės atėmimas (nuo 5 iki 45 parų), manytina, kad arešto bausmės trukmė, nenumatant papildomų kriterijų (sąlygų), nėra pakankamai pagrįstu, objektyviu kriterijumi apriboti nepilnamečio teisės į mokslą įgyvendinimą arešto bausmės atlikimo metu.

Manytina, kad sprendimas dėl bendrojo lavinimo nepilnamečiui, nuteistam arešto bausme, organizavimo turėtų būti priimamas atsižvelgiant į arešto bausmės trukmę, nepilnamečio nuomonę, jeigu jis vyresnis kaip 16 metų, ir kitas objektyvias aplinkybes. Pavyzdžiui, sprendžiant vaikų, turinčių sveikatos problemų, mokymo klausimą yra atsižvelgiama į gydymo kurso trukmę ir specialistų išvadą. Vaikų mokymo gydymo įstaigose tvarkos, patvirtintos švietimo ir mokslo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. ISAK-132/V-36, 10 punkte numatyta, kad mokomi yra vaikai, kurių numatoma gydymo trukmė (vaikas gali būti gydomas su pertraukomis, trumpam laikui išleidžiant į namus, bet jis nelanko mokyklos) ilgesnė kaip 21 diena. Mokymas pradedamas organizuoti gavus gydančio gydytojo ir skyriaus, kuriame gydomas vaikas, vedėjo raštišką leidimą.

Taip pat kritiškai vertintinos teisės aktų nuostatos, skirtingai reglamentuojančios vyresnių negu 16 metų suimtųjų ir laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų bendrojo lavinimo organizavimą, t. y. nuostata (papildoma sąlyga), jog vyresnio negu 16 metų suimtojo bendrojo lavinimo organizavimui yra būtinas ne tik suimtojo rašytinis prašymas, bet ir tardymo izoliatoriaus administracijos sutikimas (nuteistojo mokymui pakanka tik jo rašytinio prašymo). Manytina, kad asmens teisinė padėtis (suimtasis ar nuteistasis laisvės atėmimo bausme) nėra pakankamas ir objektyvus pagrindas nustatyti skirtingas sąlygas dėl asmens dalyvavimo bendrojo lavinimo procese.

11.8. Remiantis tyrimo duomenimis, darytina išvada, kad Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje ir pataisos namų Socialinės integracijos į visuomenę skyriuje esančių nepilnamečių ugdymas vykdomas tik teikiant konkretaus mokymo dalyko konsultacijas (vedant konsultacines pamokas). Konsultacijų tardymo izoliatoriuje esantiems nepilnamečiams trukmė (vidutiniškai 10-15 minučių) priklauso nuo nepilnamečių skaičiaus, galimybės juos mokyti neizoliuotai vieni nuo kitų (bendrai vedant pamokas suimtiems nepilnamečiams, esantiems skirtingose kamerose).

Vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministerijos išvadomis bei neakivaizdinio mokymo organizavimą reglamentuojančiais teisės aktais, Kauno NTI-PN veikianti mokykla privalo nepilnamečius mokyti išimtinai dienine mokymo forma (pažymos 1.1 ir 1.2 punktai).

Siekiant taupyti nepilnamečių ugdymui skirtas lėšas, Švietimo ir mokslo ministerija yra siūliusi organizuoti savarankišką dalies ugdomųjų dalykų mokymąsi mokiniams, kurie mokosi patenkinamai (pažymos 1.2. punktas).

Aukščiau minėto Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo tvarkos aprašo 18 punkte numatyta, kad įkalintam asmeniui gali būti organizuojamas savarankiškas mokymasis, tik jeigu jam nėra galimybių mokytis klasėje.

Atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis nepilnamečių, esančių Kauno NTI–PN, turi mokymosi spragų ir tai, kad ugdymas šioje įstaigoje yra sudėtinė ir labai svarbi nepilnamečių elgesio korekcijos dalis, manytina, kad organizuojant nepilnamečių ugdymą prioritetas privalo būti teikiamas nepilnamečių mokymui klasėje, skiriant teisės aktuose numatytą pamokų skaičių. Savarankiško mokymosi forma nėra tinkama Kauno NTI–PN esantiems nepilnamečiams ir galėtų būti taikoma tik išimtiniais atvejais, atsižvelgiant į nepilnamečio padėtį (nuteistas laisvės atėmimo ar arešto bausme; skirtas suėmimas) bei kitas objektyvias aplinkybes.

11.9. Švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. ISAK-1027 patvirtintuose 2009-2011 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planuose numatyta, kad suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 83, 84 punktais, kuriuose reglamentuojamas dalykų programoms įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius, dalykų programų apimtys valandomis ir kt. Mokykla gali didinti ar mažinti iki 20 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose nustatytą pamokų skaičių atskiriems dalykams, atsižvelgdama į mokinių patirtį, polinkius ir poreikius, tačiau Bendrosiose ugdymo programose numatytiems mokinių pasiekimams pasiekti neturi būti viršijama Bendruosiuose ugdymo planuose nurodyta klasei skirta bendra valandų suma (93 punktas).

Tyrimo metu nustatyta, kad mokiniams, esantiems tardymo izoliatoriuje, 2008-2009 mokslo metais buvo skiriama tik 11-15 konsultacinių pamokų per savaitę, o mokiniams, esantiems pataisos namuose – 25 pamokos per savaitę (pažymos 1.2, 4.9 ir 5.4 punktai).

Remiantis tyrimo duomenimis bei atsižvelgiant į tai, kad situacija dėl Kauno NTI–PN esančių nepilnamečių ugdymo faktiškai nėra pasikeitusi, darytina prielaida, kad organizuojant nepilnamečių ugdymo procesą yra nesilaikoma Bendruosiuose ugdymo planuose nustatyto minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus.

11.10. Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 746 (toliau – Sąrašas), 6.8 punkte įtvirtinti suaugusiųjų ir vaikų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, klasių sudarymo ir jungimo kriterijai.

Klasėje mokinių turi būti ne daugiau kaip 24, jeigu mokoma pagal pradinio ugdymo programą, ir ne daugiau kaip 30, jeigu mokoma pagal pagrindinio ir (ar) vidurinio ugdymo programą (Sąrašo 6.2.1 ir 6.2.2 punktai).

Bendrojo lavinimo klasės jungiamos mokytis pagal pradinio ugdymo programą (gali būti jungiama dvi arba trys klasės; jungtinėse klasėse mokoma nuo 10 iki 15 mokinių) arba pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (gali būti jungiamos 5–8 klasės, neturinčios po 10 mokinių, jungiant penktąją su šeštąja, šeštąją su septintąja arba septintąją su aštuntąja). Mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį klasės nejungiamos (Sąrašo 6.5.1 ir 6.5.2 punktai).

Remiantis tyrimo duomenimis, darytina išvada, kad Mokykla, sudarydama klasių komplektus dėl didelės mokinių kaitos jungia klases pažeisdama Sąrašo 6.8 punkte nustatytus reikalavimus (pažymos 2.2, 5.3, 5.4, 7.5 ir 10 punktai).

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad pataisos namuose jungtinėse klasėse mokiniai mokosi tiek lietuvių kalba, tiek tautinės mažumos (rusų ar kita) kalba (pažymos 5.5 ir 6.1 punktai). Manytina, kad mokinių, besimokančių valstybine kalba ir tautinės mažumos kalba ugdymas mišrioje klasėje apsunkina ugdymo(si) procesą ir blogina jo kokybę.

11.11. Kauno NTI–PN veikiančioje Mokykloje mokinių kontingentas, suimtiems arba arešto ar laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nepilnamečiams taikomas režimas, apribojimai ir pan., lemia šioje Mokykloje besimokančių mokinių ugdymo proceso organizavimo specifiškumą, tačiau teisės aktuose nėra į tai atsižvelgiama ir reikalaujama taikyti tradicinėms bendrojo lavinimo mokykloms nustatytus klasių sudarymo, klasių jungimo reikalavimus ir kt.

Vertinant vaikų, kuriems atimata arba apribota laisvė, ugdymo proceso organizavimą, atkreiptinas dėmesys į ugdymo proceso organizavimą vaikų socializacijos centruose (klasių sudarymo, klasių jungimo) ypatumus.

Minėto Sąrašo 6.7 punkte numatyta, kad vaikų socializacijos centro klasėje turi būti ne mažiau kaip 4 ir ne daugiau kaip 8 mokiniai. Klasės, kuriose mažiau kaip 4 mokiniai, jungiamos vadovaujantis tais pačiais kriterijais (Sąrašo 6.5.1 ir 6.5.2 punktai), tačiau vaikų socializacijos centro jungtinėje klasėje turi būti ne daugiau kaip 8 mokiniai.

Atsižvelgiant į tai, manytina, kad teisės aktuose, reglamentuojančiuose ugdymo proceso organizavimą, jo turinį ir pan., turi būti įtvirtintos nuostatos, sudarančios galimybę tinkamai organizuoti visų nepilnamečių, esančių Kauno NTI–PN, ugdymą ir atitinkamai užtikrinti tinkamą teisės į mokslą įgyvendinimą.

11.12. Švietimo įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 7 punktą numato, kad mokinys turi teisę į psichologinę ir specialiąją pedagoginę, specialiąją, socialinę pedagoginę, informacinę pagalbą.

Turint omenyje tai, kad į Kauno NTI–PN atvykstantys nepilnamečiai turi mokymosi spragų ir patiria įvairius mokymosi sunkumus bei, kad dalis iš jų mokosi pagal adaptuotas arba modifikuotas programas, ypatingai svarbu, kad kiekvienam mokiniui būtų užtikrinta reikalinga švietimo pagalba. Remiantis tyrimo duomenimis, darytina prielaida, kad Mokykloje besimokantiems mokiniams nebuvo (nėra) teikiama reikalinga ir teisės aktuose numatyta švietimo pagalba.

11.13. Atsižvelgiant į skundo dalyką, pažymėtina, kad Švietimo įstatymo 46 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta kiekvieno mokinio teisė gauti geros kokybės švietimą. Vertinant Kauno NTI–PN esančių nepilnamečių ugdymą teigtina, kad nepakankamas skiriamų pamokų skaičius, klasių jungimas, neatsižvelgiant į objektyvias aplinkybes, apsprendžiančias nepilnamečių mokymo proceso organizavimo ypatumus, specialistų trūkumas ir kt., neleidžia mokiniams tinkamai plėtoti asmeninių kompetencijų (žinių, gebėjimų ir nuostatų visuma) bei, kad ugdymo procesas organizuojamas netinkamai, pažeidžiant tarptautiniuose ir nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintą vaiko teisę į mokslą. Netinkamas vaikų ugdymas apsunkina ir sėkmingą nepilnamečių reintegraciją į visuomenę.

11.14. Atkreiptinas dėmesys, kad Kauno NTI–PN esančių nepilnamečių ugdymo organizavimo problemos tęsiasi ne vienerius metus ir yra gerai žinomos atsakingoms valstybės institucijoms, tačiau šių problemų sprendimui nėra skiriamas tinkamas dėmesys.

Pastebėtina, kad pagal minėtą Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo aprašą, mokyklos ūkio (patalpų, pastatų

eksploatavimo, remonto ir inventoriaus įsigijimo) išlaidos - padengiamos iš laisvės atėmimo vietoms išlaikyti skiriamų lėšų, mokymo lėšos - padengiamos Lietuvos Respublikos teisės aktu nustatyta tvarka ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetuose numatytu asignavimų (Aprašo 37 ir 38 punktai).

Iš tyrimo metu surinktos medžiagos matyti, kad Kauno NTI–PN esančių nepilnamečių teisės į mokslą tinkamam (pakankamas pamokų skaičius visiems mokiniams, tinkamas klasių komplektavimas, ugdymo formų įvairovė, švietimo pagalbos specialistai, ugdymui pritaikytos patalpos ir kt.) realizavimui trukdo nepakankamas Mokyklos ir Kauno NTI–PN finansavimas bei teisinio reglamentavimo dėl nepilnamečių suimtųjų ir nuteistųjų laikymo sąlygų, jiems taikomo režimo bei jų ugdymo proceso organizavimo spragos (nesuderinamumas).

11.15. Pastebėtina, kad Mokyklai nebuvo skirtos papildomos lėšos reikalingos užtikrinti kiekvieno nepilnamečio, esančio Kauno NTI–PN, teisės į mokslą įgyvendinimą. Mokyklos ir Kauno apskrities viršininko administracijos (tuometinio Mokyklos steigėjo) siekis gauti papildomų lėšų iš mokinio krepšelio lėšų iš mokyklų, kurias lankė nepilnamečiai prieš patekdami į Kauno NTI–PN, buvo itin sunkiai įgyvendinamas praktikoje.

Atsižvelgiant į tai, kritiškai vertinamas sprendimas Kauno NTI–PN esančių nepilnamečių ugdymo organizavimo procesą finansuoti tik mokinio krepšelio principu, vadovaujantis Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika (pažymos 3 punktas). Nors tikimasi, kad mokinio krepšelio metodikos taikymas pagerins mokyklos finansinę būklę (pažymos 11.8 punktas), tačiau manytina, kad, siekianti užtikrinti tinkamą Mokyklos veiklą ir vaikų teisės į mokslą įgyvendinimą, Mokyklai turi būti užtikrintas ir papildomas finansavimas.

11.16. Pastebėtina, kad, siekiant užtikrinti nepilnamečių, esančių tardymo izoliatoriuje, teisę į mokslą, būtina įrengti Mokyklos patalpas (klases) tardymo izoliatoriuje. Šio tikslo įgyvendinimui būtina užtikrinti, kad būtų tęsiamas tardymo izoliatoriaus patalpų pertvarkymo (mokymo patalpų įrengimo) proceso finansavimas, kuris šiuo metu yra sustabdytas.

11.17. Remiantis Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. balandžio 13 d. Bausmių vykdymo kodekso 147 straipsnio 3 dalies pakeitimais, nuo 2010 m. liepos 1 d. už nuteistųjų bendrojo lavinimo organizavimą yra atsakingos savivaldybės, kurių teritorijoje yra pataisos įstaigos, t. y. nuteistųjų bendrojo lavinimo organizavimo funkcija buvo perkelta iš valstybinių valdymo į savivaldos lygmenį.

Suėmimo vykdymo įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad suimtųjų bendrąjį lavinimą organizuoja savivaldybė, kurios teritorijoje yra tardymo izoliatorius.

Pastebėtina, kad vaikai, kuriems apribota laisvė, yra vaikų socializacijos centruose, kurių steigėju yra Švietimo ir mokslo ministerija. Turint omenyje nuteistų ir suimtų nepilnamečių bendrojo lavinimo organizavimo specifiką, kritiškai vertintinas sprendimas perduoti nuteistų ir suimtų nepilnamečių bendrojo lavinimo organizavimo atsakomybę savivaldybėms, kurių teritorijoje yra pataisos įstaigos.

Manytina, kad įvertinus nuteistųjų ir suimtųjų bendrojo lavinimo funkcijos vykdymą vietos savivaldos lygmenyje, praktikoje kylančias problemas ir jų sprendimą, ateityje galėtų būti sprendžiamas klausimas dėl šios funkcijos perkėlimo į valstybinio valdymo lygmenį (perdavimo Švietimo ir mokslo ministerijai).

11.18. Kiekvienam suimtajam ar nuteistajam nepilnamečiui privalo būti užtikrinta teisė į mokslą, jų ugdymas turi būti kokybiškas ir tinkamai organizuojamas, kad būtų pasiekti Vaiko teisių konvencijos 29 straipsnio 1 dalyje nustatyti vaiko lavinimo tikslai ir užtikrintas tinkamas Konvencijos 37, 39 ir 40 straipsnių nuostatų dėl vaikų, kuriems atimta laisvė, įgyvendinimas.

Valstybė, spręsdama su nuteistų ir suimtų nepilnamečių teisių užtikrinimu susijusias problemas, privalo maksimaliai išnaudoti žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kaip tai numatyta Vaiko teisių konvencijos 4 straipsnyje. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetas yra išsakęs nuomonę, kad valstybė Konvencijos dalyvė, kuri nesiima jokių reikiamų priemonių arba kuri tokias priemones taiko nepakankamai, negali pasiteisinti išteklių trūkumu (Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos įgyvendinimo vadovas, Jungtinių Tautų vaikų fondas, 301 psl.).

Nuteistų ir suimtų nepilnamečių, esančių Kauno NTI–PN, ugdymo proceso organizavimo trūkumai yra akivaizdūs ir žinomi kompetentingoms valstybės ir savivaldybės institucijoms, todėl turi būti imtasi visų įmanomų teisinių, organizacinių, finansinių ir kt. priemonių, kad vaikų teisių ir teisėtų interesų pažeidimą lemiančios priežastys būtų pašalintos.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, atsižvelgdama į tyrimo metu paaiškėjusias aplinkybes bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo 12 straipsnio 10 punktu, 23 straipsnio 1 - 3 dalimis ir 24 straipsnio 7 punktu, vaiko teisių apsaugos kontrolierė n u s p r e n d ž i a:

1. Atkreipti Kauno „Aitvaro“ vidurinės mokyklos, Kauno miesto savivaldybės, Švietimo ir mokslo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos ir Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus-pataisos namų dėmesį į nustatytus nepilnamečių teisės į mokslą pažeidimus.

2. Siūlyti Švietimo ir mokslo ministerijai:

2.1. inicijuoti Kauno „Aitvaro“ vidurinės mokyklos veiklos, organizuojant Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje - pataisos namuose esančių nepilnamečių ugdymą, kokybės vertinimą;

2.2. bendradarbiaujant su Kauno „Aitvaro“ vidurine mokykla, Kauno miesto savivaldybe (Švietimo ir ugdymo skyriumi), Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriumi – pataisos namais, Teisingumo ministerija ir Kalėjimų departamentu prie Teisingumo ministerijos, peržiūrėti arešto ir laisvės atėmimo bausmėmis nuteistų bei suimtų nepilnamečių ugdymo organizavimą (klasių sudarymą, klasių jungimą ir pan.) reglamentuojančius teisės aktus ir inicijuoti jų pakeitimus, siekiant užtikrinti tinkamą teisės į mokslą įgyvendinimą.

Apie priimtus sprendimus informuoti vaiko teisių apsaugos kontrolierę iki 2011 m. balandžio 1 d.

3. Siūlyti Teisingumo ministerijai:

3.1. bendradarbiaujant su Švietimo ir mokslo ministerija, Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriumi – pataisos namais, kitomis kompetentingomis ir suinteresuotomis institucijomis, peržiūrėti arešto ir laisvės atėmimo bausmėmis nuteistų bei suimtų nepilnamečių padėtų reglamentuojančių teisės aktų (Bausmių vykdymo kodekso, Suėmimo įstatymo ir kt.) nuostatas, įtakančias nepilnamečių ugdymo proceso organizavimą, ir inicijuoti jų pakeitimus, siekiant užtikrinti tinkamą teisės į mokslą įgyvendinimą;

3.2. pagal kompetenciją, užtikrinti Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus patalpų pertvarkymo finansavimo tęstinumą, siekiant sudaryti galimybes tinkamai organizuoti nepilnamečių ugdymą.

Apie priimtus sprendimus informuoti vaiko teisių apsaugos kontrolierę iki 2011 m. balandžio 1 d.

4. Siūlyti Kauno miesto savivaldybei, atsižvelgiant į tai, kad nuo 2011 m. sausio 1 d. Kauno „Aitvaro“ vidurinė mokykla bus finansuojama taikant mokinio krepšelio metodiką, stebėti ir vertinti Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje – pataisos namuose esančių nepilnamečių ugdymo proceso organizavimo proceso pasikeitimus.

Apie Kauno „Aitvaro“ vidurinės mokyklos finansinę būklę (Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje – pataisos namuose esančių nepilnamečių ugdymo organizavimo pasikeitimus) informuoti vaiko teisių apsaugos kontrolierę iki 2011 m. balandžio 1 d.

5. Apie situaciją Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje – pataisos namuose bei problemas dėl nepilnamečių teisės į mokslą užtikrinimo informuoti Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetą, Žmogaus teisių komitetą bei Socialinių reikalų ir darbo komitetą.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė